

Na kraji se konala konference k nemoci legionářů, kterou způsobuje bakterie Legionella

20. 11. 2019 00:00

V úterý 19. listopadu se na Krajském úřadu Libereckého kraje konala odborná konference na téma Problematika Legionell v teplé vodě. Pořadatelé akce byly Technická univerzita v Liberci a KHS Libereckého kraje se sídlem v Liberci. Záštitu nad ní převzali Mgr. Eva Gottvaldová, hlavní hygienička ČR, doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc., rektor TUL, a MUDr. Přemysl Sobotka, náměstek hejtmana Libereckého kraje pro resort zdravotnictví.

„Počty nakažených lidí touto nemocí sice nikterak dramaticky v České republice nevzrůstají, nicméně ji nemůžeme podceňovat. V dnešní moderní době téměř každý z nás využívá klimatizaci či boiler, odkud se může tato bakterie a tzv. nemoc legionářů šířit. Je proto velice důležitá alespoň základní osvěta pro veřejnost. Jsem rád, že se semináře na toto téma konají. V prevenci proti nákaze a v boji s tímto onemocněním podobné akce výrazně pomohou,“ uvedl MUDr. Přemysl Sobotka, náměstek hejtmana pro resort zdravotnictví.

Hlavní zdravotní riziko z teplé vody představují patogenní a podmíněně patogenní bakterie schopné pomnožování v teplé vodě, tedy především Legionelly, které jsou zodpovědné za jedno z nejzávažnějších onemocnění šířené vodou.

Bakterie Legionella spp. může u oslabených jedinců vyvolat tzv. legionářskou nemoc, projevující se jako zápal plic s možným následkem smrti, a dále se může vyskytnout jako tzv. pontiacká horečka. Toto onemocnění charakteru chřipky nemá tak těžký průběh jako legionářská nemoc. K nákaze dochází inhalací (vdechnutím) kontaminovaného aerosolu do nosohltanu a odtud průnikem do dolních dýchacích cest. Proto je sprchování kontaminovanou teplou vodou rizikové. Přenos z člověka na člověka nebyl prokázán.

V Libereckém kraji je v letošním roce hlášeno 9 onemocnění legionelózou, v letech 2017 a 2018 jich bylo shodně evidováno 8.

„Požadavky na teplou vodu dodávanou jako součást podnikatelské činnosti osoby nebo jiné činnosti právnické osoby upravuje legislativa, která stanovuje hygienické limity jednotlivých ukazatelů. Výrobci teplé vody není uložena četnost kontrol její jakosti, přesto však za ni zodpovídá. Kontrola

kvality teplé vody je tak prováděna namátkově ze strany orgánu ochrany veřejného zdraví – krajských hygienických stanic, což často bývá první moment, kdy se provozovatel o problému dozví,“ vysvětlil MUDr. Vladimír Valenta, Ph.D., ředitel KHS LK.

V rámci státního zdravotního dozoru KHS LK v letošním roce odebrala 163 vzorků teplé vody – v areálech bazénů a saun, v ubytovacích a zdravotnických zařízeních. 59 vzorků nevyhovělo požadavkům legislativy v mikrobiologických ukazatelích. Z důvodu nadlimitního výskytu Legionell vydala 10 zákazů používání teplé vody.

Dobré podmínky pro své rozmnožení mají legionelly v rozmezí 20 °C až 45 °C, proto by teplota studené vody neměla překročit 20°C a teplota teplé vody by měla být minimálně 50°C (optimálně 55°C).

Nejčastější výskyt Legionell je v souvislosti s nedostatečnou údržbou umělých vodních systémů, zejména chladicích věží a odpařovacích kondenzátorů spojených s klimatizací a průmyslovým chlazením, systémů rozvodu teplé a studené vody ve veřejných a soukromých budovách a v bazénech s vířivým systémem. Preventivní opatření spočívají v údržbě zařízení:

- pravidelná údržba, čištění a dezinfekce chladicích věží společně s pravidelným přidáváním biocidů;
- udržování přiměřené úrovně chloru v bazénech spolu s kompletním odtokem a čistěním celého systému alespoň jednou týdně;
- udržování rozvodů teplé a studené vody, udržování teploty teplé vody nad 50 °C a pod 20 °C, případně aplikace vhodného biocidu k zamezení růstu;
- snížení stagnace vody proplachováním nepoužívaných kohoutků v budovách jednou týdně.
- velký význam v prevenci onemocnění má i údržba koncových částí u individuálních vodních rozvodů v domácnostech. Biofilm vznikající ve sprchových růžicích a vodovodních bateriích je vhodnou živnou půdou pro Legionelly. Vyžadují pravidelné čištění a dezinfekci dostupnými dezinfekčními prostředky.

„Jednání bylo výměnou poznatků a současně přineslo mnoho otázek, ať už k připravované legislativě, metodickým postupům či k nastavení efektivních limitů v teplé vodě. O závěrech konference budeme informovat Státní zdravotní ústav v Praze a Ministerstvo zdravotnictví a věřím, že tak bude dnešní diskuse pokračovat. Předpokládám, že se v ročním či dvouletém intervalu zase v takovémto složení tj. zástupci krajských hygienických stanic, zdravotních ústavů, zdravotnických zařízení a subjektů vyrábějících teplou vodu, znovu nad tímto problémem ochrany veřejného zdraví setkáme,“ uzavřel Valenta.

TZ: Krajská hygienická stanice Libereckého kraje

autor:

Zuzana Balašová

tisková mluvčí KHS LK

zdroj fotografie: legionella.cz